

Natura 2000 fenntartási terv

Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák (HUKN20036) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Doronicum Szolgáltató Kft.

Együttműködő partner

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Felsőcsatár

2014.

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	3
1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	4
1.5. Érintett települések	4
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	4
1.7. Tervezési és egyéb előírások	5
2. Veszélyeztető tényezők	6
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	10
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	11
3.2.2. Gazdálkodáshoz köthető és a KTT teljes területére vonatkozó előírások	45
3.2.3. A természetvédelmi kezelő erdőtervezett erdőkre az erdészeti hatóságnak adott állásfoglalása.....	46
3.2.4. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	49
3.2.5. Fajvédelmi intézkedések.....	49
3.2.6. Kutatás, monitorozás	49
3.2.7. Mellékletek	51
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	55
3.3.1. Agrártámogatások	55
3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer	55
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer.....	56
3.3.2. Pályázatok.....	57
3.3.3. Egyéb	57
3.4. terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	58
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	58
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	59
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	59

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név: Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület (kjTT)

1.2. Azonosító: HUKN20036.

1.3. Kiterjedés: 1564,32 ha.

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. *Jelölő élőhelyek*

- 6260* Pannon homoki gyepek
- 91N0* Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum albae*)

1.4.2. *Jelölő fajok*

- magyar futrinka (*Carabus hungaricus*)
- homoki kikerics (*Colchicum arenarium*)

* kiemelt jelentőségű közösségi jelentőségű élőhely/faj

A Natura 2000 adatlapon (SDF) nem szereplő, de a fenntartási tervet megalapozó felmérések alapján jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

A területen előforduló, jelölő adatlapon nem szereplő, jelölő értéknek javasolt fajok:

- skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)

1.5. Érintett települések és ingatlanok

Imrehegy, Kiskunhalas, Pirtó.

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védeltségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma	Átfedés mértéke
országos	TT	Pirtói Homokbuckás TT	591,3 ha	12/2012. (II. 21.) VM rendelet	100%

Országos Ökológiai Hálózat	magterület (MT) ökológiai folyosó (ÖF)	Imrehegy, Kiskunhalas, Pirtó közigazgatási területén	1330 ha	2003. évi XXVI. törvény az Országos Terület- rendezési Tervről	MT: 80% ÖF: 5%
----------------------------------	--	---	---------	--	-------------------

1.7. Tervezési és egyéb előírások

a) Természetvédelmi kezelési terv

12/2012 (II. 21.) VM rendelet a Pirtói-homokbuckás természetvédelmi terület létesítéséről.

b) Településrendezési eszközök

- 2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
- Bács-Kiskun megye területrendezési terve – 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelet
- Kiskunhalas város építési szabályzata (HÉSZ) és szabályozási terve – 8/2001 (03.01) Ktr. számú rendelet
- Pirtó Község helyi építési szabályzata – 16/2004. (XI.13.) rendelet
- Imrehegy településrendezési tervének és helyi építési szabályzatának módosítása – 8/2012.(III. 30.) hat.

c) Körzeti erdőterv és üzemterv

- Kiskunhalasi Erdészeti tervezési körzet második erdőterve. (érvényes 2009 jan. 1-től 2018. dec. 31-ig)

d) Körzeti vadgazdálkodási terv és üzemterv

- Patkó-tó Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 03-605210-1-4-1. Érvényes: 2006-2017.
- Hunyadi Mátyás Vt. vadgazdálkodási tervének kódszáma: 03-606510-1-4-1. Érvényes: 2006-2017.
- Kiskunhalas Diana Vt. vadgazdálkodási tervének kódszáma: 03-606710-1-4-1. Érvényes: 2006-2017.

e) Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

1-10 Duna-völgyi főcsatorna alegység részvízgyűjtő gazdálkodási terve. Elfogadás dátuma: 2010.08.01. 2-20 Alsó-Tisza jobb part részvízgyűjtő gazdálkodási terve. Elfogadás dátuma: 2010.12.01. A terv a Víz Keretirányelv keretében készült, melynek célja, hogy a felszíni és felszín alatti vizek jó állapotba kerüljenek 2015-ig. Amennyiben ezt a természeti és gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé 2015-ig, akkor a határidők a VKI által felkínált mentességek alapos indoklásával 2021-re, illetve 2027-re kitolhatók.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A04.01	intenzív legeltetés	H	10-15%	91N0*, 6260*, magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>). A túllegeltetés jelentősen megváltoztatja az érintett területek állapotát, ami egyes jelölő fajokat visszaszorulásához, rosszabb esetben eltűnéséhez vezet. A legelő állatok trágyázása mivel egyenetlen eloszlású ezért helyenként nagy trágyaterheléseket okozhat. Ez a növényzet foltos pusztulását és nemkívánatos gyomosodást okozhat.
A06	egyéves vagy évelő lágyszárú növénytermesztés (szántóföldi gazdálkodás)	L	2%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260*. Természetes élőhelyekkel határos szántóterületekről bemosódó biocid termékek, hormonok, kemikáliák, műtrágyák használata károsítja a természetes élővilágot (különösen a nedves élőhelyhez kötött szervezeteket). A nagy tápanyagtöbblet csökkenti a fajdiverzitást, indirekt módon növeli a gyomnövények kompetitív erejét. A gyomok mellett őshonos nagytermetű növényfaj (nád (<i>Phragmites australis</i>), gyékény (<i>Typha</i> spp.), zsióka (<i>Bolboschoenus maritimus</i>) túlzott terjedését segíti elő. A bemosódás elsősorban a vizeket és a vizes élőhelyeket, másodsorban pedig a művelt területekkel határos, vagy azokkal körülvett gyepeket fenyegeti. Az elsodródás a mezőgazdasági területekkel határos vagy azok közé ékelődött gyepek fajkészletét veszélyezteti. Az élőhely fajösszetételének megváltozása az élőhely beszűkülését is jelenti a jelölő fajok számára.
A07	biocid termékek (irtószerek), hormonok, kemikáliák használata	L	2%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* Természetes élőhelyekkel határos szántóterületekről bemosódó irtószerek közvetlenül is károsítják a jelölő fajokat és ezek táplálékbázisát; a bemosódó kemikáliák kedvezőtlenül változtatják meg a természetes növényzetet, az ellenállóképesebb gyomok terjedését segítik elő.

A08	trágyázás	L	2%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* A hatás ismertetését lásd az egyéves vagy évelő lágyszárú növénytermesztésnél (A06). A műtrágya felhasználás fokozza a degradációs folyamatokat Trágyázás hatására a tápanyag egyensúly felborul, ezáltal a trágyázott szántóföldi kultúrákkal határos természetes élőhelyeken a vegetáció megváltozhat. A, a helyesen agrotechnikának megfelelő szerves trágyázás nem jelent említésre méltó kockázatot.
B02	erdőgazdálkodás (beleértve az ültetvényeket is)	H	40%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>) 91N0*, 6260* Gazdasági szempontból értéktelennek mondott homoki területeket faültetvény telepítéssel kívánták hasznosítani, az így létrejött „erdők” azon túl, hogy néhány vágásforduló után gazdaságtalanná válnak, az eredeti vegetáció kiterjedését térfoglalásukkal csökkentik, továbbá a megnövekedett evapotranszspiráció miatt a területen tovább növelik a vízhiányt. A fakitermelés nyomán az élőhely összetétele, szerkezete lényegesen átalakul, az erdő legtöbb faja eltűnik vagy megritkul az ott bekövetkező gyökeres klimatikus-, tápanyag-ellátottsági stb. változások hatására. A felújítás során alkalmazott módszerek (tuskózás, tuskóletolás és teljes talaj-előkészítés) további nemkívánatos hatások jelentkeznek. A skarlátbogár (<i>Cucujus cinnabarinus</i>) esetén speciálisan a beteg és lábbon álló holtfák eltávolítása jelent veszélyt.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	25-30%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* Elsősorban a selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) terjedése jelent gondot, de jelentős a keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>), és a bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) záródó bozótjai. Átalakító hatásuk állomány- és táji léptékben is jelentős. Évről évre komoly élőhelyi és tájképi változások következnek be és jelentősen módosul a helyi a mikro- és mezoklíma. Agresszíven és nagy tömegben terjednek és nagy területeket hódítanak el a helyi ökoszisztémában. Veszélyeztetik ezzel az érintett természetes életközösségeket, kiszorítják őshonos növény-, és állatfajokat.

I02	problémát jelentő őshonos fajok	M	5%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* A siskanád tippán (<i>Calamagrostis epigeios</i>) hatása idegenhonos inváziós fajok hatásához hasonló, de annál lényegesebben kisebb mértékű.
-----	---------------------------------	---	----	---

Kód	A területre kívülről ható veszélyeztető tényezők	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
D01	utak, vasútvonalak	L	2%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* A veszélyt a jelölőfajok esetében a migráció során jelentkező magasabb pusztulási ráta, és a populációk izolációja, míg a jelölő élőhelyek esetében a fragmentációt jelenti.
E01.02	nem folyamatos/szakaszos városiasodás	L	1%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* Kiskertes övezet esetleges terjedése élőhely megszűnéssel járhat (bár a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által 2013-ban felújított adatlapban szerepel, véleményünk szerint ez olyan kismértékű veszéllyel jár, ami nem releváns).
G01.03	motoros járművel végzett tevékenység	M	10%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* A szabadidős tevékenységként végzett crossmotorozás, quadozás miatt a talajfelszín megsérül, amely során inváziós növények megjelenése várható, azon túl, hogy ez a jelölő élőhelyek degradációját idézi elő közvetetten negatívan hat a jelölőfajokra is
J02	emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	H	100%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* A telepített faültetvények által megnövelt evapotranszspiráció, a vízelvezetés, valamint az öntözéses gazdálkodás miatt negatív irányú vízáramlási viszonyok alakulnak ki, vagyis a talajvízszint lecsökken. A kiszáradás-kiszáritás gyors szukcesszióváltozást indít el. A korábbi növénytársulások helyét egy vagy két, esetenként több szárazsági fokkal feljebb elhelyezkedő társulások veszik át, vándorolni kezd a vegetáció.

Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényezők	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K01	abiotikus természetes folyamatok (lassú)	H	70%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* Az erózió és a defláció, mint természetes folyamatok jelentik a legnagyobb veszélyeztető tényezőt az abiotikus tényezők közül, amelyek a természetes élőhelyek lassú megváltozását eredményezhetik.
K02	természetes élőhely átalakulások, szukcessziós folyamatok	M	20-22%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* Elsősorban az őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB) térhódítása jelent veszélyt a jelölő élőhelyekre és a jelölő fajokra is.
M01	abiotikus viszonyokban a klímaváltozás hatására bekövetkező változások	M	100%	magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>), 91N0*, 6260* A klímaváltozás jelentős hatást gyakorol bizonyos termőhelyek természetes növényzetére, fajösszetételére, víz- és anyagforgalmi egyensúlyára. Az egymást követő meleg száraz nyarak és csapadékmentes telek már most láthatóan hátrányosan érintették a vizes élőhelyeket és az ott tenyésző fajokat.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések

Az Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák kiemelt jelentőségi természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek. A tárgyi Natura 2000 terület célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatóak.

Természetvédelmi célállapot:

A terület természetvédelmi célkitűzése, hogy a jelölő közösségi jelentőségű élőhelyek – 6260* kódjelű „Pannon homoki gyepek” és a 91N0* Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum albae*) – legalább az alapállapot felmérés során tapasztalt nagyságban, és a megőrzésében fontos szerepet játszó gazdálkodási formák alkalmazásával együtt fennmaradjanak. A jelölő közösségi jelentőségű élőhelyek megőrzése mellett további fontos célkitűzés a tárgyi Natura 2000 területen található jelölő fajok, mint a magyar futrinka (*Carabus hungaricus*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), illetve a nem jelölő, de szintén közösségi jelentőségű fajok, mint a homoki nőszirom (*Iris arenaria*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), valamint területen élő egyéb, jelentős értéket képviselő védett növény- és állatfajok természetes élőhelyükön fennmaradjanak.

- A jelölő élőhelyek kiterjedése ne csökkenjen, kivéve, ha ez a változás másik, az eltűnő élőhely-részhez hasonló természetességű jelölő élőhely kiterjedésének növekedése miatt következik be.
- A jelölő élőhelyek természetessége ne csökkenjen, kivéve ha ez közvetlenül elháríthatatlan külső okok (például időjárási szélsőség, fogyasztószervezet gradációja), vagy erdei élőhely esetén a faállomány engedélyezett véghasználat, illetve a felújítás érdekében szükségszerűen végzett talajmunka miatt következik be.
- A 91N0* (pannon borókás-nyáras) élőhely állományainak heterogén tér- és korszerkezetét, a legyengült egészségűgfák jelenlétét, az álló és fekvő holtfák jelenlétét, a fajgazdag cserje- és gypesztet fenn kell tartani.
- A tájidegen fafajok elegyaránya ne növekedjen a 91N0* (pannon borókás-nyáras) jelölő erdei élőhely egyik állományában sem.
- A 91N0* (pannon borókás-nyáras) élőhely állományainak összességén a tájidegen fafajok elegyaránya felmérési időszakonként (hat évenként) legalább 3%-al csökkenjen.
- A jelölő élőhelyek inváziós veszélyeztetésének mértéke ne növekedjen.
- A 91N0* (pannon borókás-nyáras) élőhely állományainak tíz éves felbontású korosztályszerkezetében ne csökkenjen a térségben szokásos erdőgazdálkodási gyakorlat szerint már véghasználatra előírható korosztályok, továbbá az őket eggyel megelőzőekorosztály összesített területi kiterjedése.
- Erdőtervezési ciklusonként 40%-os aránynál jobban ne csökkenjen véghasználat révén egyetlen korosztály területi részaránya sem.
- A 91N0* (pannon borókás-nyáras) és 6260* (pannon homoki gyepek) élőhelyek természetessége felmérési időszakonként (hat évenként), legalább az összesített területének 4%-án növekedjen.
- A pannon homoki gyepek térbeli kapcsolatait helyre kell állítani.
- A jelölő fajok állomány nagysága és állományainak területi kiterjedése ne csökkenjen.

A célállapot eléréséhez rendelt stratégiák:

- A 91N0* (pannon borókás-nyáras) élőhely állományainak heterogén tér- és korszerkezetét, a legyengült egészségűgfák jelenlétét, az álló és fekvő holtfák jelenlétét, a fajgazdag cserje- és gyepszintet biztosító erdőgazdálkodás.
- A 6260* (pannon homoki gyepek) élőhely állományain inváziós növények kiirtása, a legeltetett állatok mennyiségének, fájának és fajtájának optimalizálása, a túllegeltetés megszüntetése, a szükségtelen tisztítókaszálások visszaszorítása, mozaikos, hagyásterületes kaszálási gyakorlat és az élővilágot kímélőikaszálógéptípusok terjesztése, a kaszálási módok diverzifikálása.
- A tájidegen és inváziós növényfajok irtása,
- A jelölő élőhelyekkel érintkező az adott helyen tényleges inváziós fenyegetést jelentő tájidegen fásszárú állományok telepítésének teljes mellőzése, 20 m széles védőzóna kialakítása.
- Az erdőállományok korcsoportjainak ökológiai funkcióit nem veszélyeztető véghasználatok megtervezése.
- Új homoki gyepek kialakítása, rekonstrukciója.
- A fokozottan védett gypjas csüdfű (*Astragalus dasyanthus*) állományának mesterséges szaporításból származó egyedekkel történő stabilizálása.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérőkezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és részben az élőhely-rekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be).

A Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti terület teljes területével részét képezi a HUKN20036 kódszámú Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák KTT területének. A HUKN20036 kódszámú KTT kezelési egységeinek lehatárolása és kezelési előírásainak elkészítése során a 12/2012. (II. 21.) VM rendelet kezelési tervet tartalmazó melléklete, valamint az erdők tűz elleni védelméről szóló 4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelet figyelembe vételre került.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek - KE)

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalat formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt

megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.”

KE-1 kezelési egység

Teljes kiterjedésében vagy nagyobb részben erdőtervezett 91N0* jelölő élőhelyek, amelyek közepes vagy jó természetességűek, egyúttal területükön a tarvágással történő véghasználatot mellőzni javasolt.

(1) Meghatározása: 91N0* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): M5, M5xG1.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenység intenzitását mérséklő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetyszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása (E17).
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős, vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során (E18).
- Természetes, természetyszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Őshonos fafajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása (E52).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágyszárú és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.

- Alkalmazás – a fásszáru fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
- Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
- Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység borókás-nyárasait idősödő faállomány jellemzi, ezért a fakitermelés lehetősége nem kizárt a tarvágás tiltása mellett. A hazai nyarak részben árnyékolt körülmények között kevésbé újulnak, ezért a jelentős záródás csökkenés kialakulásának elkerülése érdekében, az előírásor elsősorban készletgondozó fahasználatot illetve a faállomány jelentős záródáshiány kialakulását nem eredményező felnyitását teszi lehetővé.

KE-2 kezelési egység

Főként nem erdőtervezett 91N0* jelölő élőhelyek, kis számban őshonos fafajú facsoportok, amelyek közepes vagy jó természetességűek, inváziós fafajokkal fertőzöttek, egyúttal területükön az inváziós növények kiirtásán, majd kitermelésén kívül egyéb fahasználat nem javasolt.

(1) Meghatározása: 91N0* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): M5, M5xG1, M5xS6.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenység intenzitását mérséklő illetve természetességüket helyreállító kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetyszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10).
- Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása (E17).
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során (E18).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.

- Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskoprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területein az inváziós fafajok eltávolításával helyreállítható a korábbi természetes állapot.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység borókás-nyárasait olyan középidős és idősödő faállomány jellemzi, amely nem erdőtervezett (szabadrendelkezésű erdő vagy fásítás). E területek állapotának helyreállítása a cél, ezért kizárólag inváziós növények kiirtása során történhet meg az előzetesen elölt inváziós faegyedek kitermelése. Az így keletkező változó mértékű záródás csökkenést nem szükséges megszüntetni, amely akár homoki gyepfoltok regenerálódását is eredményezheti.

KE-3 kezelési egység

Inváziós fafajokkal jelentős mértékben fertőzött erdőtervezett 91N0* jelölő élőhelyek, amelyek területén nyílt erdőssztyepp kialakítása a cél. A nem kívánatos fafajok kiirtását és az őshonos faállomány részbeni letermelését követően a záródás csökkenés mértékétől és elhelyezkedésétől függően az erdőterv módosítása javasolt.

(1) Meghatározása: 91N0*, 6260* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): M5, S6xM5xG1.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Községi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természet szerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- Őshonos fafajú állományok véghasználatára során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).

- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Az idegenhonos fa- és cserjefajok eltávolítása révén felnyíló erdő, vagy tisztás kialakítása (E89).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az inváziós fafajok kiirtását és az őshonos fafajok letermelését követően az erdőterületek záródása a fehér nyár újulat ellenére is akár 30 % alá csökkenhet, amely homoki gyepek regenerációját teszi lehetővé, teljesítve ezzel a természetvédelmi célkitűzéseket.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az inváziós növények – így fafajok – kiirtása révén a természetvédelmi célkitűzések megvalósítására kerül sor, homoki gyepek létrehozása és a borókás-nyárasok inváziós fertőzöttségének csökkentése révén.

KE-4 kezelési egység

Idegenhonos főfafajú kultúrerdők, helyenként inváziós fafajokkal fertőzöttek.

(1) Meghatározása: Rossz természetességű faültetvények, amelyek jó vagy kiváló természetességű élőhelyekkel határosak, ezért azokra veszélyt jelentenek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S2, S4, xS1.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).

- Községi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természet szerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása (E54).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópaszták nem létesíthetők (E82).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az idegenhonos főfafajú kultúrerdők átalakítása őshonos fafajú erdővé. Védett természeti területen ezt a Tvt. írja elő.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az idegenhonos főfafajú kultúrerdők átalakítása elsődlegesen azért javasolt, hogy a KTT. természetességi mutatóin javítson és inváziós fertőzöttsége ne befolyásolja rossz irányba a szomszédos jelölő élőhelyek állapotát, végső soron a természetvédelmi célállapot irányába mutasson az erdőgazdálkodás.

KE-5 kezelési egység

Idegenhonos vagy inváziós főfafajú kultúrerdők a KTT. nem védett területén, amelyek szigetekként vannak jelen a jelölő élőhelyekben, és átalakításuk indokolt.

(1) Meghatározása: Rossz természetességű faültetvények, amelyek jó vagy kiváló természetességű élőhelyekkel vannak körbe véve, ezért azokra veszélyt jelentenek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S1, S4.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Községi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természet szerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása (E54).
- Természetközeli állapotú fátlan élőhelyekkel határos erdőterületek felújítása táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállománytípussal (E56).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágy- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.

- Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
- Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
- Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
- Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az idegenhonos főfafajú kultúrerdők átalakítása ős- és tájhonos fafajú erdővé. Tekintettel arra, hogy a kezelési egységet képező kultúrerdők nem védett természeti területek, e javaslat a tulajdonosok akaratán túl főként támogatások illetve pályázati úton rendelkezésre álló pénzeszközökből valósítható meg.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az idegenhonos vagy inváziós főfafajú kultúrerdők átalakítására elsődlegesen azért van szükség, mert a természetközeli élőhelyekben szigeteket képezve gócpontjai az inváziós növények terjedésének.

KE-6 kezelési egység

Idegenhonos vagy inváziós főfafajú kultúrerdők a KTT. nem védett területén, amelyek szigetekként vannak jelen a 91N0* jelölő élőhelyben – és ez különbözteti meg az előző KE-5 kezelési egységtől, és átalakításuk indokolt.

(1) Meghatározása: Rossz természetességű faültetvények, amelyek jó vagy kiváló természetességű erdei élőhelyekkel vannak körbe véve, ezért azokra veszélyt jelentenek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S1, S4, S6.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetsszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása (E54).
- Természetes, természetsszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállománytípussal (E55).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.

- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az idegenhonos főfafajú kultúrerdők átalakítása ős- és tájhonos fafajú erdővé. Tekintettel arra, hogy a kezelési egységet képező kultúrerdők nem védett természeti területek, e javaslat a tulajdonosok akaratán túl főként támogatások illetve pályázati úton rendelkezésre álló pénzeszközökből valósítható meg.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az idegenhonos vagy inváziós főfafajú kultúrerdők átalakítására elsődlegesen azért van szükség, mert a természetközeli erdei élőhelyekben szigeteket képezve gócpontjai az inváziós növények terjedésének.

KE-7 kezelési egység

Inváziós fafajokkal jelentős mértékben fertőzött – esetenként ezek képezik a főfafajt - részben erdőtervezett 91N0* jelölő élőhelyek, amelyek területén nyílt erdőssztyepp kialakítása a cél. A nem kívánatos fafajok kiirtását és az őshonos fafajok megőrzését követően az erdőtervezett erdőkben a záródás csökkenés mértékétől és elhelyezkedésétől függően az erdőterv módosítása javasolt. A KE-3 kezelési egységtől az őshonos fafajok fakitermelésének mellőzése különbözteti meg.

(1) Meghatározása: 91N0*, 6260* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): M5, S1, S6, S4.
- 91N0*, 6260* jelölő élőhelyek.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágý- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágýszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).

- Az idegenhonos fa- és cserjefajok eltávolítása révén felnyíló erdő, vagy tisztás kialakítása (E89).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az inváziós fajok kiirtását követően az erdőterületek és facsoportok záródása akár 30 % alá csökkenhet, amely homoki gyepek regenerációját teszi lehetővé, teljesítve ezzel a természetvédelmi célkitűzéseket.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az inváziós növények – így fajok – kiirtása révén a természetvédelmi célkitűzések megvalósítására kerül sor, homoki gyepek létrehozása és a borókás-nyárasok inváziós fertőzöttségének csökkentése révén. Az őshonos fajok megőrzését két folt esetében a skarlátbogár jelenléte indokolja, a többi foltban elsősorban azért javasolt kerülni a nyárfák kitermelését, hogy ne sarjadja be a helyreálló homoki gyepeket.

KE-8 kezelési egység

Fehér nyár főfajú, de akáccal fertőzött erdőszyepp jellegű, 6260* homoki gyepekkel mozaikoló 91N0* jelölő élőhelynek tekinthető erdő, ezért az erdészeti beavatkozásoknak hosszabb távon a természetes szerkezet kialakítása, az akác eltávolítása és a záródás hiányos állapot fenntartása lenne a feladata – többek között véghasználat révén.

(1) Meghatározása: 6260*, 91N0* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): M5.
- 91N0* jelölő élőhely.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).

- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természet szerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópászták nem létesíthetők (E82).
- Az idegenhonos fa- és cserjefajok eltávolítása révén felnyíló erdő, vagy tisztás kialakítása (E89).
- Az adott erdőrészletben véghasználatot követően természetes felújítás (E92).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az inváziós fafajok kiirtását és a letermelést követően az erdőterületek záródása akár 30 % alá csökkenhet, amely homoki gyepek regenerációját teszi lehetővé, teljesítve ezzel a természetvédelmi célkitűzéseket.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Az inváziós növények – így fafajok – kiirtása és az erdő véghasználata révén a természetvédelmi célkitűzések megvalósítására kerül sor, homoki gyepek létrehozása és a borókás-nyárasok inváziós fertőzöttségének csökkentése révén.

KE-9 kezelési egység

Olyan fekete fenyvesek, amelyek szigeteket képeznek a fajokban gazdag 6260* jelölő élőhelyben.

(1) Meghatározása: Fekete fenyvesek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S4, S4xG1.
- 6260* jelölő élőhely.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.

- Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
- Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
- Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
- Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópáaszták nem létesíthetők (E82).
- A terület további hasznosítása nem erdőgazdálkodási tevékenység keretében (E91).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az idegenhonos fafajok kitermelését követően a homoki gyepek spontán regenerációját elősegítő tevékenység folytatása.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

1999-2000. évben természetes homokpuszták helyére telepített fekete fenyvesek, amelyek szigeteket képeznek a fajokban gazdag 6260* jelölő élőhelyben, ezért homoki gyepekké alakításuk javasolt.

KE-10 kezelési egység

Fehér nyár főfafajú, akáccal alig fertőzött, telepített zárt erdőállományok, amelyekben a 91N0* jelölő élőhely és a 6260* homoki gyepek gyors regenerációja figyelhető meg. Cél a

természetes térszerkezet és korcsoport eloszlás kialakítása, záródás csökkenés elkerülése mellett, véghasználat kivitelezését követően.

(1) Meghatározása: Fehér nyár főfafajú, akáccal alig fertőzött, telepített zárt erdőállományok.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): RB, M5, OC.
- 6260*, 91N0* jelölő élőhelyek.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetsszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése (E06).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- Őshonos fafajú állományok véghasználatánál során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38).
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása (E41).
- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően (E68)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett (E70):
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
 - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).

- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskópaszták, tuskópaszták nem létesíthetők (E82).
- Az adott erdőrészletben véghasználatot követően természetes felújítás (E92).
- Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén a természetes erdőkre jellemző térszerkezet és korcsoport eloszlás kialakítása és inváziós növények kiirtása javasolt.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A véghasználatot megelőzően az inváziós növények – így fafajok – kiirtásra kerülnek, majd a fahasználat után a fehér nyár erdők tuskó és gyökérsarjakról és már nem sorokban újulnak fel. A hagyásfa csoport(ok) az adott erdőrészlet korösszetételét húzzák szét, megőrizve az idősebb vagy holtfához kötődő élővilágot.

KE-11 kezelési egység

Szántók felhagyását követően legalább egy évtizede regenerálódó, többnyire a 6260* jelölő élőhely kategóriába sorolható óparlagok, homoki gyepek, amelyeknél cél a regenerációs folyamatok felgyorsítását elősegítő hasznosítás szorgalmazása.

(1) Meghatározása: Szántók felhagyását követően legalább egy évtizede regenerálódó, többnyire a 6260* jelölő élőhely kategóriába sorolható óparlagok, homoki gyepek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): OC.
- Gyenge természetességű 6260*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni. A kezelési egység Pirtó 071/27-32 hrsz-ek részét képező foltja a Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti területen helyezkedik el, ezért jelen fenntartási terv javaslatain túl a védett területre vonatkozó kezelési tervben foglaltak vonatkoznak rá.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkasa és talaj meghajtású rendsodró, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fászfűfélék vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepeken legelészárított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).

- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges (GY71).
- Kaszálás június 15. után lehetséges (GY72).
- A gyeptet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az előírásor kellően rugalmas és figyelembe veszi a gazdálkodási illetve a gyepek regenerációjához szükséges igényeket.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondatral szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gypállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyp extenzív művelését.

KE-12 kezelési egység

Ide sorolandók a fásszárúakkal nem vagy alig borított, országos jelentőségű védettséget nem élvező 6260* jelölő élőhelyek, amelyeket kizárólag legeltetéssel javasolt hasznosítani.

(1) Meghatározása: Nem védett és fásszárúaktól többnyire mentes 6260* jelölő élőhely.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): G1, OC, H5b, xM5.
- Változó természetességű 6260*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Fogasolás nem megengedett (GY09).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Kizárolag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepen legeléskizárt terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges (GY104).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).

- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Nagyon alacsony fűhozamú, kaszálóként biztosan nem hasznosítható többnyire évelő nyílt vagy egyéves homokpusztagyepek, ezért kizárólag legeltetéssel kezelendők. A valóságban a legeltetési nyomás 0,02-0,2 ÁE/ha között van, és évről évre változik, ezért az illetékes nemzeti parkkal szükséges azt egyeztetni. Alapesetben a tisztítókaszálás tiltása javasolt, mert a homoki gyepek nagyon érzékenyek a taposásra, ugyanakkor a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) visszaszorításának egyik eszköze lehet.

KE-13 kezelési egység

Ide sorolandók a fásszárúakkal nem vagy alig borított, országos jelentőségű védettséget élvező 6260* jelölő élőhelyek, amelyeket kizárólag legeltetéssel javasolt hasznosítani.

(1) Meghatározása: Nem védett és fásszárúaktól jobbra mentes 6260* jelölő élőhely.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): G1, OC, H5b, xM5.
- Változó természetességű 6260*.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait és a Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti terület kezelési tervét szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Fogasolás nem megengedett (GY09).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).

- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepen legelésbiztosított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges (GY104).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jóságállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Kézzel történő kaszálás (GY126).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Nagyon alacsony fűhozamú, kaszálóként biztosan nem hasznosítható többnyire évelő nyílt vagy egyéves homokpusztagyepek, ezért kizárólag legeltetéssel kezelendők. A valóságban a legeltetési nyomás 0,02-0,2 ÁE/ha között van, és évről évre változik, ezért az illetékes nemzeti parkkal szükséges azt egyeztetni. A homoki gyepek gépi taposásra nagyon érzékenyek, ezért a tisztítókaszálást az inváziós növényekkel – pl. selyemkóróval (*Asclepias syriaca*) - fertőzött területeken kizárólag kézzel javasolt végezni.

KE-14 kezelési egység

A 6260* és 91N0* jelölő élőhelyek változó mértékben sokszor éles határok nélkül egymásba fűződő állományai, amelyeket kizárólag legeltetéssel javasolt hasznosítani. Az országos jelentőségű védettséget élvező illetve nem védett állományaik fenntartásához egységes kezelési alapelvek megvalósítása szükséges.

(1) Meghatározása: 6260* és 91N0* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): G1, OC, H5b, xM5.
- Változó természetességű 6260* és 91N0*, ugyanakkor a KTT. 5-ös természetességű nyílt erdőssztyepp élőhelyei is e kezelési egység része.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait illetve a Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti területtel átfedésben fekvő kezelési egységek tekintetében a kezelési tervet szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10).
- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Fogasolás nem megengedett (GY09).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Mindennemű gépi munkavégzés tilos (Menüsorba nem illeszthető előírás).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett (GY15).

- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepen legelészárított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges (GY104).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jóságállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Kézzel történő kaszálás (GY126).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt. A fokozottan védett gyapjas csüdfű (*Astragalus dasyanthus*) állományát mesterséges szaporításból származó egyedekkel szükséges stabilizálni.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Nagyon alacsony fűhozamú, az elszórt fásszárúak jelenléte miatt kaszálóként biztosan nem hasznosítható többnyire évelő nyílt vagy egyéves homokpusztagyeppek, ezért kizárólag legeltetéssel kezelendők. A valóságban a legeltetési nyomás 0,01-0,2 ÁE/ha között van, és évről évre változik annak mértéke, ezért az illetékes nemzeti parkkal szükséges azt egyeztetni (ezek rendszeresen nem hasznosítható homoki gyeppek). A homoki gyeppek gépi taposásra nagyon érzékenyek, ezért a tisztítókaszálást az

inváziós növényekkel – pl. selyemkóróval (*Asclepias syriaca*) - fertőzött területeken kizárólag kézzel javasolt végezni.

Az előírásorban szereplő „GY14: *Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.*”, előírást e kezelési egység vonatkozásában módosítani szükséges, ugyanis a kezelési egység területén a jelentős önsúllyal rendelkező, ezért a gyeppen maradandó károsodást okozó erőgépi munka nem végezhető. Az új előírás: „*Mindennemű erőgépi munkavégzés tilos.*”

A kezelési egységben helyezkednek el a legjobb állapotú és többnyire csupán fásításnak minősülő 91N0* jelölő élőhelyek. Bármilyen fahasználat jelentősen rontaná a természetességüket, ezért területükön a fahasználattal járó tevékenységeket tiltani javasolt.

KE-15 kezelési egység

30 % feletti záródású 91N0* jelölő élőhelyek nagyobb részben nem erdőtervezve, ugyanakkor fenntartásukhoz elengedhetetlen egy rendszertelenül visszatérő legeltetés. Országos jelentőségű védettséget élvező illetve nem védett állományaik fenntartásához egységes kezelési alapelvek megvalósítása szükséges.

(1) Meghatározása: 6260* és 91N0* jelölő élőhelyek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): M5, G1, xS6.
- Jellemzően középestől jobb természetességű 6260* és 91N0*, ugyanakkor a KTT. 5-ös természetességű zárt erdőssztyepp élőhelyei is e kezelési egység része.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját a gye- és erdő területek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait illetve a Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti területtel átfedésben fekvő kezelési egységek tekintetében a kezelési tervet szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10).
- Tűzpászták létesítése nem megengedett (GY15).
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás (GY18).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).

- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepon legelészárított terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges (GY104).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Kézzel történő kaszálás (GY126).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az erdőssztyepp erdőfoltok és az évelő nyílt vagy egyéves homokpusztagyepek védelme érdekében kizárólag rendszertelenül történő legeltetéssel kezelendők. A valóságban a legeltetési nyomás 0,01-0,2 ÁE/ha között van, és évről évre változik annak mértéke, ezért az illetékes nemzeti parkkal szükséges azt egyeztetni (ezek rendszeresen nem hasznosítható homoki gyepek). A homoki gyepek gépi taposásra nagyon érzékenyek, ezért a tisztítókaszálást az inváziós növényekkel – pl. selyemkóróval (*Asclepias syriaca*) - fertőzött területeken kizárólag kézzel javasolt végezni.

A kezelési egységben helyezkednek el a zárt erdőfoltokat képező és legjobb állapotú esetenként erdőtervezett 91N0* jelölő élőhelyek. Az inváziós fajok eltávolításán túl, bármilyen fahasználat jelentősen rontaná a természetességüket, ezért területükön az őshonos cserje- és fajok fahasználatát tiltani javasolt.

KE-16 kezelési egység

Több oldalról is jelölő élőhelyekkel határos homoktalajú szántóföldek, amelyek művelése és állapota rontja a környező gyepek állapotát.

(1) Meghatározása: Szántóföldek 6260* és 91N0* jelölő élőhelyekkel határosan.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (OC, G1, H5b, M5)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját az élő szántóföldi kultúrák és a gyepterületek kialakulását és fenntartását biztosító előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepesítésre váró szántókon a gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Öntözés tilos (SZ45).
- Szántó füves élőhellyé alakítása gyeptelepítéssel (SZ52).
- A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges (SZ64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység minden egyes foltján a szántó művelési ág megváltoztatása, azaz visszagyepesítés javasolt.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az ingatlanok művelési ágának megváltoztatására tett javaslat megvalósítására azért van szükség, mert termőhelyi adottságaik miatt (1-7 AK/ha) a szántók nem alkalmasak szántóföldi növénytermesztésre, ugyanakkor az inváziós növények terjedésének gócpontjai. Visszagyepesítésük révén 1-2 évtizeden belül teljesíthető lenne a 6260* jelölő élőhely területi kiterjedésének növelésére vonatkozó természetvédelmi célkitűzés.

KE-17 kezelési egység

Minden oldalról 6260* és 91N0 jelölő élőhelyekkel határos homoktalajú szántó- illetve vadföldek, amelyek művelése és állapota jelentősen rontja a környező gyepek állapotát.

(1) Meghatározása: Szántóföldek 6260* és 91N0* jelölő élőhelyekkel körbevéve.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): T1 (OC, G1, H5b, M5)

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

A kezelési javaslatok alapját az élő szántóföldi kultúrák és a gyepterületek kialakulását és fenntartását biztosító előírások képezik.

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepesítésre váró szántókon a gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Öntözés tilos (SZ45).
- Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással (SZ53).
- A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges (SZ64).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység minden egyes foltján a szántó művelési ág megváltoztatása, azaz visszagyepesítés javasolt.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az ingatlanok művelésének megváltoztatására tett javaslat megvalósítására azért van szükség, mert termőhelyi adottságaik miatt (1-3 AK/ha) e szántók nem alkalmasak szántóföldi növénytermesztésre, ugyanakkor több folt esetében a vadföldként történő használat eredményeként az inváziós növények terjedésének gócpontjai. Visszagyepesítésük révén 1-2 évtizeden belül teljesíthető lenne a 6260* jelölő élőhely területi kiterjedésének növelésére vonatkozó természetvédelmi célkitűzés.

KE-18 kezelési egység

Évtizedek óta egyre intenzívebben leszáradó terület. 3 évtizede még zsombékoló sásos volt, mostanra nitrofil és lápcserjés uralja, szegélyében 6440 mocsárréttel.

(1) Meghatározása: Természetközeli állapotokat mutató cserjés és üde rét mozaikja.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): P45xD34.
- Közepes természetességű 6440. A mocsárrét olyan kis kiterjedésű, hogy nem került fel a KTT. adatlapjára jelölő élőhelynek.

(3) *Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok*

A kezelési javaslatok alapját a gyepterületek fenntartását biztosító legeltetési és kaszálási tevékenységet befolyásoló előírások képezik.

a) *Kötelező előírások és korlátozások*

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni. A kezelési egység a Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti területen helyezkedik el, ezért jelen fenntartási terv javaslatain túl a védett területre vonatkozó kezelési tervben foglaltak vonatkoznak rá.

b) *Önkéntesen vállalható előírások*

- Felülvetés nem megengedett (GY01).
- Dobkasa és talaj meghajtású rendsodró, rendkezelő használata tilos (GY08).
- Fogasolás nem megengedett, kivéve vaddisznó okozta gyepfelszín bolygatás helyreállítását (módosítás indoklását lásd 7. pont).
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Hengerezés nem megengedett (GY11).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos (GY14).
- Tűzpázták létesítése nem megengedett (GY15).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell (GY31).
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34).
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44).
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57).

- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY59).
- A gyepen legelészlelt terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 10%-át (GY60).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70).
- Kaszálás június 15. után lehetséges (GY72).
- A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni (GY80).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99).
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos (GY116).
- Éjszakai helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117).
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01).

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukció vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása: Az előírásor kellően rugalmas, ugyanakkor az üdérét korai kaszálását és juh legeltetését nem preferálja.

Az előírásorban szereplő „GY09: Fogasolás nem megengedett”, előírást egy tagmondattal szükséges volt kiegészíteni, ugyanis a vaddisznók túrása okozta gyepállapot romlás tartós maradhat, ha nem sikerül megoldani a gyep extenzív művelését.

KE-19 kezelési egység

Idegenhonos és/vagy inváziós főfafajú kultúrerdők, 6260* és 91N0* jelölő élőhelyekkel határosan.

(1) Meghatározása: Rossz természetességű faültetvények, amelyek jó vagy kiváló természetességű élőhelyekkel határosak, ezért azokra veszélyt jelentenek.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): S2, S4, S1.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

Erdészeti tevékenységet érintő kezelési javaslatok.

a) Kötelező előírások és korlátozások

Az erdők esetében kötelezően betartandó előírásokat az erdőterv tartalmazza.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01).
- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természet szerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04).
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09).
- A tűzpáasztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása (E71).
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74).
- Tuskóprizmák, tuskópáaszták nem létesíthetők (E82).
- A kultúrerdők 6260* és 91N0 jelölő élőhelyekkel határos oldalán 20 méter szélességű sávban inváziós fa- és cserjefajok nem telepíthetők (Menüsorba nem illeszthető előírás).

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

Nem releváns.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén nem a Natura 2000 fenntartási célok megvalósulását eredményező területfejlesztés, valamint a bányászati tevékenység tiltása javasolt.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet alkotó idegenhonos főfafajú kultúrerdők előírásai főként a szomszédos területek védelmét, illetve területükön az inváziós növényfajok terjedésének lehetőségét hivatott kizárni.

Menüsorba nem illeszthető előírásként került be a természetvédelmi stratégiákban szereplőknek megfelelően: „A kultúrerdők 6260* és 91N0 jelölő élőhelyekkel határos oldalán 20 méter szélességű sávban inváziós fa- és cserjefajok nem telepíthetők.” Az előírás célja, hogy a jelölő élőhelyek veszélyeztetettsége ne növekedjék.

KE-20 kezelési egység

Minden olyan állattartó telep, tanya és hozzá tartozó facsoport illetve gyümölcsös ide sorolandó, amelyekre nem született e tervezés keretein belül konkrét javaslat.

(1) Meghatározása: állattartó telepek, tanyák, fásítások.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): U4, U10, xRA, P7.

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok

-

a) Kötelező előírások és korlátozások

Részben beépített kezelési egységek, amelyekre Natura 2000 irányelv szempontjából a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben foglaltak az irányadóak.

b) Önkéntesen vállalható előírások

-

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőterület növelése nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

-

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

-

3.2.2. Gazdálkodáshoz köthető és a KTT teljes területére vonatkozó előírások

Az alábbi előírások minden kezelési egység vonatkozásában a KTT teljes területére értendők, a kezelési előírásokat tartalmazó menüsorban nem szerepelnek ezért a 3.2.1.1. fejezetben külön nem jelennek meg:

Vadgazdálkodási előírás javaslat:

Amennyiben a Natura 2000 területet érintő vadásztársasági működési területen olyan elhullott ragadozómadár kerül elő, amelyről boncolásos vizsgálat igazolja, hogy apróvadakat károsító ragadozók ellen kihelyezett méregtől pusztult el, a vadászati hatóság sürgősségi eljárásban tiltsa meg a mezei nyúl, üregi nyúl, fácán, fogoly és tőkés réce vadászatát a Natura 2000 területen, az aktuálisan tartó, továbbá az adott naptári évben kezdődő következő vadászati szezonban.

Magyarázat: A KTT területét érintő vadásztársaság(ok) területén jelentkező mérgezések célja az apróvadak védelme. A mérgezőes védelemnél hatékonyabb és jogszerű apróvad-állomány-növelő intézkedés a vadászati tilalom, amely állomány-növelő hatásánál fogva okafogyottá teszi a mérgezést, ezáltal oltalmazza a jelölő és egyéb ragadozómadár fajokat.

3.2.3. A természetvédelmi kezelő erdőtervezett erdőkre az erdészeti hatásának adott állásfoglalása

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság erdőtervezés során az erdészeti hatóság részére adott erdőrészlet szintű természetvédelmi kezelői állásfoglalásából azon előírások, amelyek a megadott menüsorban nem szerepelnek:

Községhatár	Tag	Részlet	Természetvédelmi kezelői javaslat
Imrehegy	15	B	A 15 TI-vel érintkező homoki gypsáv jelölő élőhely.
Imrehegy	99	A	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy a FRNY elegyaránya ne csökkenjen.
Imrehegy	99	H	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy a FRNY elegyaránya ne csökkenjen.
Imrehegy	102	A	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy a FRNY elegyaránya ne csökkenjen.
Imrehegy	103	E	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy a FRNY elegyaránya ne csökkenjen.
Imrehegy	83	E	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	85	A	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	99	G	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	99	M	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	102	D	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	103	D	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	103	G	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TI során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	102	J	A jelölő élőhely állapotának megőrzése érdekében: a TKGY során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	85	K	A készletezőhelyeket kérjük az erdőrészletben kialakítani homoki gyeppel megőrzése érdekében.
Imrehegy	83	F	A TI során kérjük az A eltávolítását.
Imrehegy	15	A	A TI során kérünk 10 m-es sávot elhagyni a homoki gyeppel határos részeken.
Imrehegy	83	B	A TI során törekedni kell arra, hogy az A és a KONY elegyaránya ne növekedjen.
Imrehegy	85	G	Az A kisarjadásának megelőzése a szomszédos homoki gyepekre.
Imrehegy	85	B	Az EÜ során kérjük, hogy maradjon holtfa az erdőrészletben, a jelölő skarlátbogár élőhelyének megőrzése érdekében.
Imrehegy	85	O	Az EÜ során kérjük, hogy maradjon holtfa az erdőrészletben, a jelölő skarlátbogár élőhelyének megőrzése érdekében.
Kiskunhalas	1	B	A TI-t kérjük a FRNY javára elvégezni. Az A jövőben spontán terjedése a természetességi fokozat elvesztésével jár.
Kiskunhalas	1	G	A TKGY során kérjük a HNY kíméletét.
Kiskunhalas	1	E	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni, majd sarjrol felújítani a fokozottan védett szalakóta költőhelyének megőrzése érdekében.
Kiskunhalas	1	F	Mellette 6260 jelölő homoki gyepek vannak, ezért 10 m széles sávban kérjük a TRV elhagyását a homoki gyepekkel érintkező széleken.
Kiskunhalas	3	P	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni, majd sarjrol felújítani a fokozottan védett szalakóta költőhelyének megőrzése érdekében.

Kiskunhalas	3	T	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni, majd sarjrol felújítani a fokozottan védett szalakóta költőhelyének megőrzése érdekében. Az esetleges fahasználatok során törekedni kel arra, hogy A elegyaranya ne növekedjen.
Kiskunhalas	3	S	Az erdőrésztlet mellett, és az erdőrésztleten belül is 6260 jelölő homoki gyepek találhatók. Az A terjedésnek korlátozása érdekében 10 m széles sávban kérjük a TRV elhagyását a homoki gyepekkel érintkező széleken.
Kiskunhalas	4	B	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni.
Kiskunhalas	4	D	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni.
Kiskunhalas	4	G	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni. A véghasználat során törekedni arra, hogy a szomszédos homoki gyepe az A ne sarjadjon ki.
Kiskunhalas	4	F	Az A terjedésnek korlátozása érdekében 10 m széles sávban kérjük a fahasználat elhagyását a homoki gyepekkel érintkező széleken.
Kiskunhalas	4	CE	Az erdőrésztletben a közönséges nyír az esetleges fahasználatoktól megkímélendő.
Kiskunhalas	4	CE	Az erdőrésztletben a közönséges nyír az esetleges fahasználatoktól megkímélendő.
Kiskunhalas	4	C	Az erdőrésztletben és körülötte pannon homoki gyepek (6260*) vannak. Vágásérettségi korát kérjük 55 évre emelni.
Kiskunhalas	4	E	Az erdőrésztletben és körülötte pannon homoki gyepek (6260*) vannak. Vágásérettségi korát kérjük 55 évre emelni. Az erdőrésztletben a közönséges nyír az esetleges fahasználatoktól megkímélendő.
Kiskunhalas	4	A	Az esetleges fahasználatok során hagyásfoltot kérünk kijelölni.
Kiskunhalas	12	A	10% hagyáscsoport mellett letermelhető, a hagyáscsoport a legtermészetszerűbb állományrésztben legyen, lehetőleg a SM (sajmeggy) előfordulást is megőrizve.
Kiskunhalas	12	B	Az erdőrésztleten belüli homoki gypet (6260*) kérjük a felújítás során megőrizni.
Kiskunhalas	13	A	A TI során a nyugatról és északról szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.
Kiskunhalas	13	C	A TI során a nyugatról és északról szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.
Kiskunhalas	13	F	A TI során a nyugatról és északról szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.
Kiskunhalas	13	G	A TI során a nyugatról és északról szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.
Kiskunhalas	13	B	A TKGy során kérjük az A lábón hagyását a környező gyepekre történő kisarjadásának megelőzése érdekében.
Kiskunhalas	13	E	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni. A sarjzatatásos felújítást támogatjuk. Az A részaránya nem növekedhet, mert az az erdő természetességi állapotát lerontaná, ennek érdekében az A előzetes előlése szükséges. Az erdőrésztletben lévő pannon homoki gyepek állapotának megőrzése szükséges.
Kiskunhalas	13	D	A NFGY során a nyugatról és északról szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.
Kiskunhalas	14	I	A TI során kérjük az A eltávolítását. A szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.
Kiskunhalas	14	K	A TI során kérjük az A eltávolítását. A szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi örrel egyeztetni kell.

Kiskunhalas	14	J	A TKGY során a szomszédos gyepek ökológiai állapotának megőrzése érdekében faanyag szállítását, készletező hely kialakítását előzetesen a természetvédelmi őrral egyeztetni kell. A gyepekkel érintkező szegélyeken 10 m széles védősáv jelölendő ki, kérjük az A lábón hagyását.
Kiskunhalas	14	E	Pannon homoki gyepek (6260*) az erdőrészleten belül. Az EÜ-t nem támogatjuk.
Kiskunhalas	14	F	Pannon homoki gyepek (6260*) az erdőrészleten belül. Az EÜ-t nem támogatjuk.
Kiskunhalas	15	A	A felújításban tervezett EL nem lehet A, mert az a szomszédos származék erdő állapotát veszélyeztetné.
Kiskunhalas	15	C	A gyepek körül 15 m szélességben az A kitermelését kérjük elhagyni.
Kiskunhalas	15	B	A tér- és korszerkezeti megőrzése érdekében megkezdhető a véghasználat az erdőrészlet egyharmadán, kis (0,2-0,4 ha-os) vágásterületeken. A vágásterületek kijelölését a természetvédelmi őrral közösen kérjük elvégezni. A lábón maradó részek vágásérettségi korát kérjük megemlíteni 60 évre. A beékelődő homoki gyepek védelme érdekében az A 15 m széles védősávban nem vágható ki körülöttük (vagy min. augusztusi véghasználat és mechanikus védekezés).
Kiskunhalas	15	H	A TI során törekedni kell a FRNY elegyarányának megtartására.
Kiskunhalas	15	F	A véghasználat során kérünk 30% hagyáscsoportot kijelölni.
Kiskunhalas	15	E	HNY-A foltot 15 D felőli szélében hagyásfacsoporthoz kérjük kijelölni.
Kiskunhalas	305	A	Fokozottan védett homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>) található az erdőrészlet DNY-i részében. Tisztítás november-március, augusztus hónapokban történhet.
Kiskunhalas	306	D	A 91N0 élőhely jó ökológiai állapotához hozzátartozik az idős, beteg, korhadó fák jelenléte - mert ezek is az erdei életközösség részei, számos faj tápláléka, élőhelye -, ezért nem támogatjuk az EÜ elvégzését. Javasoljuk a tájidegen alászorult állomány eltávolítását. TRV esetében hagyáscsoport kijelölését 50 % mértékben.
Kiskunhalas	306	G	A 91N0 élőhely jó ökológiai állapotához hozzátartozik az idős, beteg, korhadó fák jelenléte - mert ezek is az erdei életközösség részei, számos faj tápláléka, élőhelye -, ezért nem támogatjuk az EÜ elvégzését. Javasoljuk a tájidegen alászorult állomány eltávolítását. TRV esetében hagyáscsoport kijelölését 50 % mértékben.
Kiskunhalas	306	F	A tér- és korszerkezet megőrzése érdekében megkezdhető a véghasználat az erdőrészlet felén, kis (0,2-0,4 ha-os) vágásterületeken. A vágásterületek kijelölését a természetvédelmi őrral közösen kérjük elvégezni. A lábón maradó részek vágásérettségi korát kérjük megemlíteni 45 évre. A beékelődő homoki gyepek védelme érdekében az A 10 m széles védősávban nem vágható ki körülöttük (vagy min. augusztusi véghasználat és mechanikus védekezés). Természetvédelmi őrral közreműködése szükséges a készletező hely és az útvonal kijelöléséhez. A felújítás során törekedni kell arra, hogy az A elegyaránya ne növekedjen. A zártabb tömbök belsejében az A-t kérjük augusztusban kitermelni, mechanikus sarjleverést alkalmazni.
Pirtó	93	E	A felújítás során gyepszint védelme érdekében törekedni kell a sarjzattatásra.
Pirtó	94	A	A felújítás során gyepszint védelme érdekében törekedni kell a sarjzattatásra.
Pirtó	94	B	A felújítás során gyepszint védelme érdekében törekedni kell a sarjzattatásra.
Pirtó	94	C	A felújítás során gyepszint védelme érdekében törekedni kell a sarjzattatásra.
Pirtó	94	D	A felújítás során gyepszint védelme érdekében törekedni kell a sarjzattatásra.
Pirtó	96	A	A TI során kérjük az A eltávolítását.
Pirtó	96	C	A TI során kérjük az A eltávolítását.

Pirtó	95	I	A TI során kérünk 10 m-es sávot elhagyni a homoki gyeppel határos részeken.
Pirtó	93	B	Bugaci nőszőfű (<i>Epipactis bugacensis</i>) és vörösbarna nőszőfű (<i>Epipactis atrorubens</i>) előfordulás. Nőszőfüvek megóvása érdekében kérünk hagyásfoltot kialakítani az illetékes természetvédelmi őrközreműködésével.
Pirtó	93	C	Bugaci nőszőfű (<i>Epipactis bugacensis</i>) és vörösbarna nőszőfű (<i>Epipactis atrorubens</i>) előfordulás. Nőszőfüvek megóvása érdekében kérünk hagyásfoltot kialakítani az illetékes természetvédelmi őrközreműködésével.
Pirtó	93	A	Erdőgazdálkodó vállalta mesterséges felújítást hazai fafajjal, gödörfűrésszel. 93 NY és 93 C részletben is megvan a Bugaci nőszőfű (<i>Epipactis bugacensis</i>) és vörösbarna nőszőfű (<i>Epipactis atrorubens</i>), mely a magszóró állományt képezheti.
Pirtó	93	G	Piros madársisak (<i>Cephalanthera rubra</i>) az északnyugati-nyugati részén. A madársisak megóvása érdekében kérünk hagyásfoltot kialakítani az illetékes természetvédelmi őrközreműködésével.

3.2.4. Élőhely-rekonstrukció és élőhely-fejlesztés

Az előző fejezetben ismertetett javaslatokra - forrásigényesebb intézkedésekre – a jelölő élőhelyek fenntartása és helyreállítása érdekében volna szükség. E célok érdekében az alábbi legfontosabb javasolt élőhely-rekonstrukciók:

- A)** Az erdőtervezett vagy fásításnak minősülő 91N0* illetve az ezekkel mozaikolva jelentkező, sokszor egymástól élesen nem elhatárolható 6260* jelölő élőhelyekről az inváziós növények kiirtása (KE-2, KE-3, KE-7, K-8).
- B)** Azon idegenhonos főfafajú kultúrerdők, amelyek átalakítása nélkül a Natura 2000 célok érvényesítése nem valósulhat meg (KE-4, KE-5, KE-6).
- C)** Hazai nyár alkotta ültetvény, amelyben a jelölő élőhelyek regenerálódnak és e folyamat meggyorsítása érdekében történik beavatkozás (KE-10).
- D)** Kizárólag homoki gyepek helyreállítását célzó élőhely rekonstrukciók kultúrerdő vagy szántó felszámolása révén (KE-9, KE-16, KE-17).

3.2.5. Fajvédelmi intézkedések

A 3.2.1. és 3.2.2. fejezetekben javasolt intézkedések megvalósulásuk esetén elegendőnek bizonyulnának a Natura 2000 terület kijelöléséhez fűződő természetvédelmi célkitűzések teljesítéséhez, ezért ezeken túlmenő, intenzív fajvédelmi intézkedésekre egyelőre nincs szükség. A HUKN20036 KTT. területén az életképes populáció határán lévő fokozottan védett gyapjas csüdfű (*Astragalus dasyanthus*) állományát mesterséges szaporításból származó egyedekkel javasolt stabilizálni.

3.2.6. Kutatás, monitorozás

A jelölő élőhelyekre, és jelölő növényfajra vonatkozóan az adatgyűjtés módszere rendszeressége és feldolgozottsága a jelenlegi tudásszintünk alapján megfelelő.

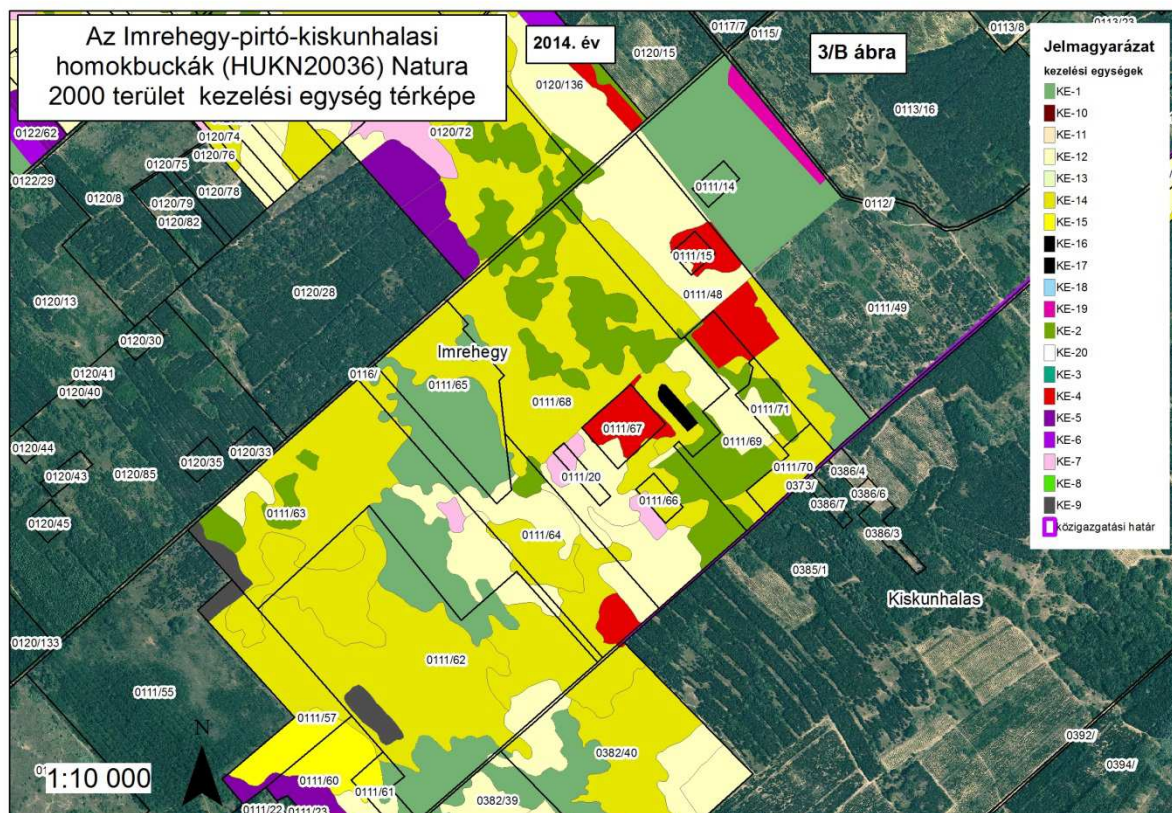
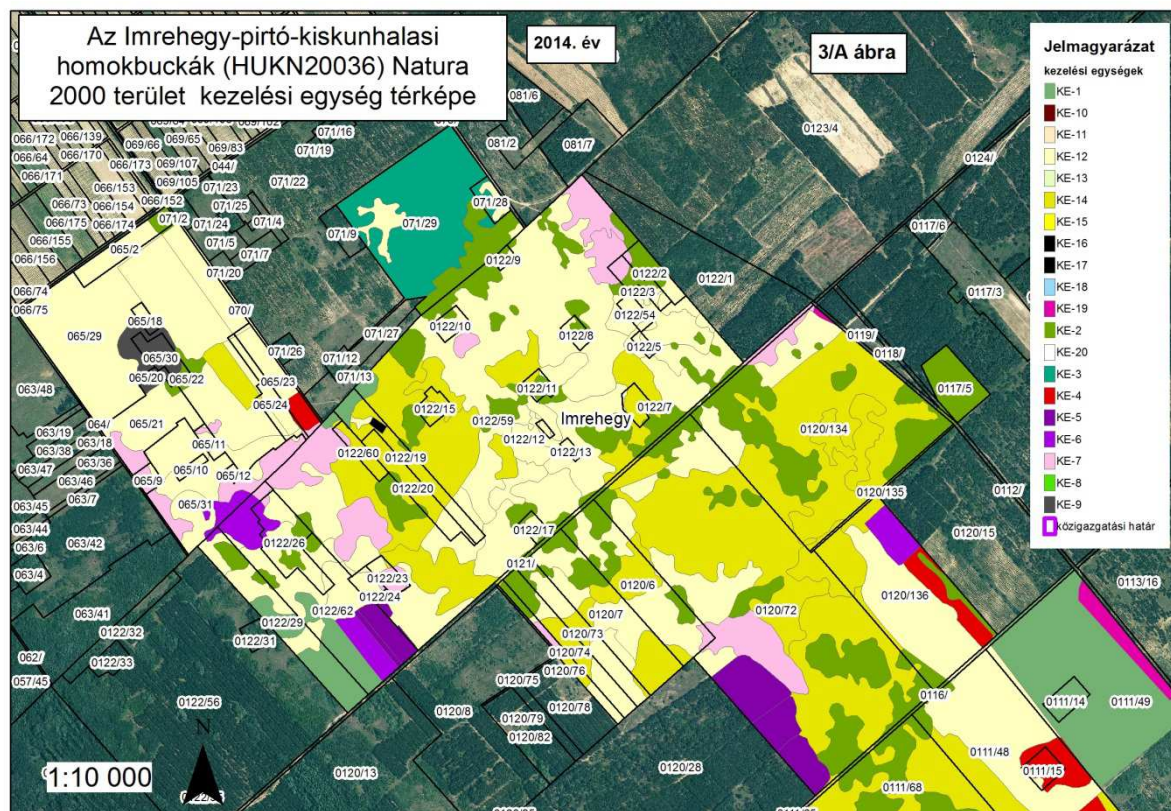
A homoki kikerics (*Colchicum arenarium*) állomány az időjárási viszonyoktól, csapadékmennyiségtől, vízháztartási viszonyoktól és a területek kezelésétől függően több nagyságrendet változhat évről-évre. A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana megfelelő adatokat tud prezentálni a faj helyzetével kapcsolatban.

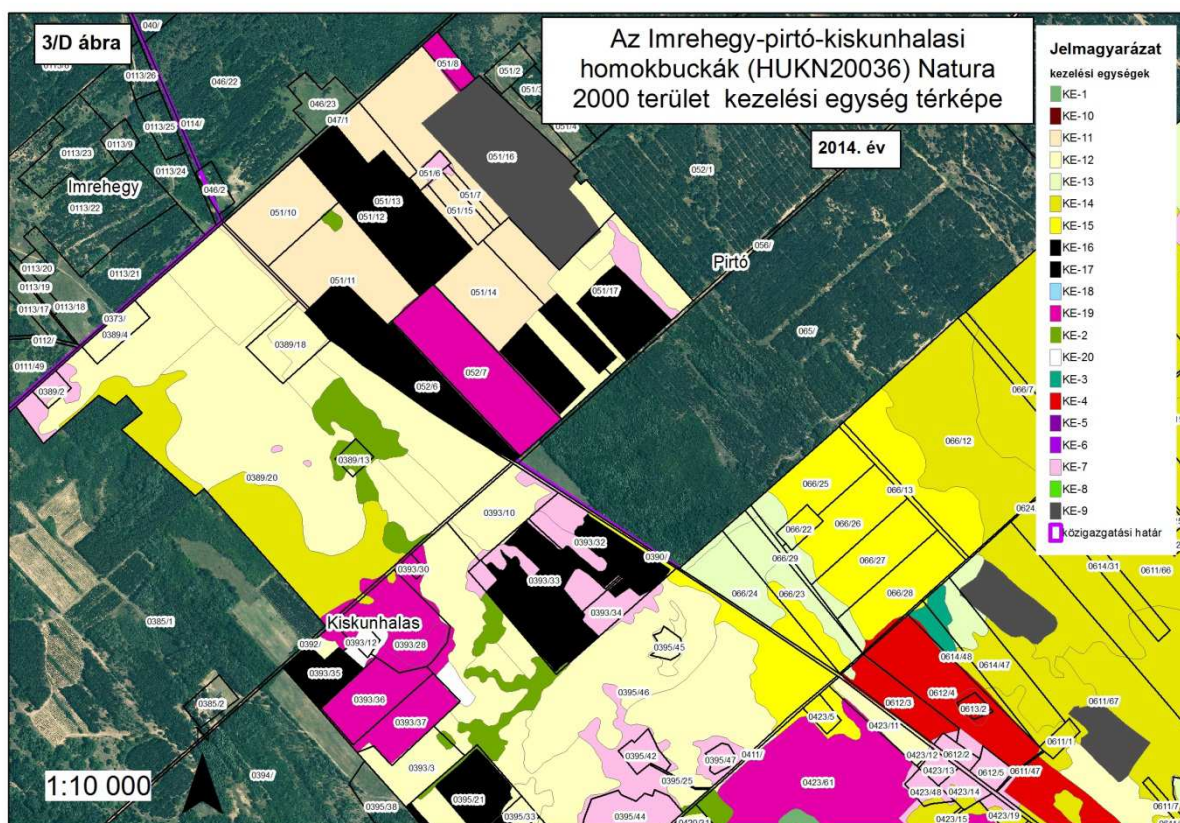
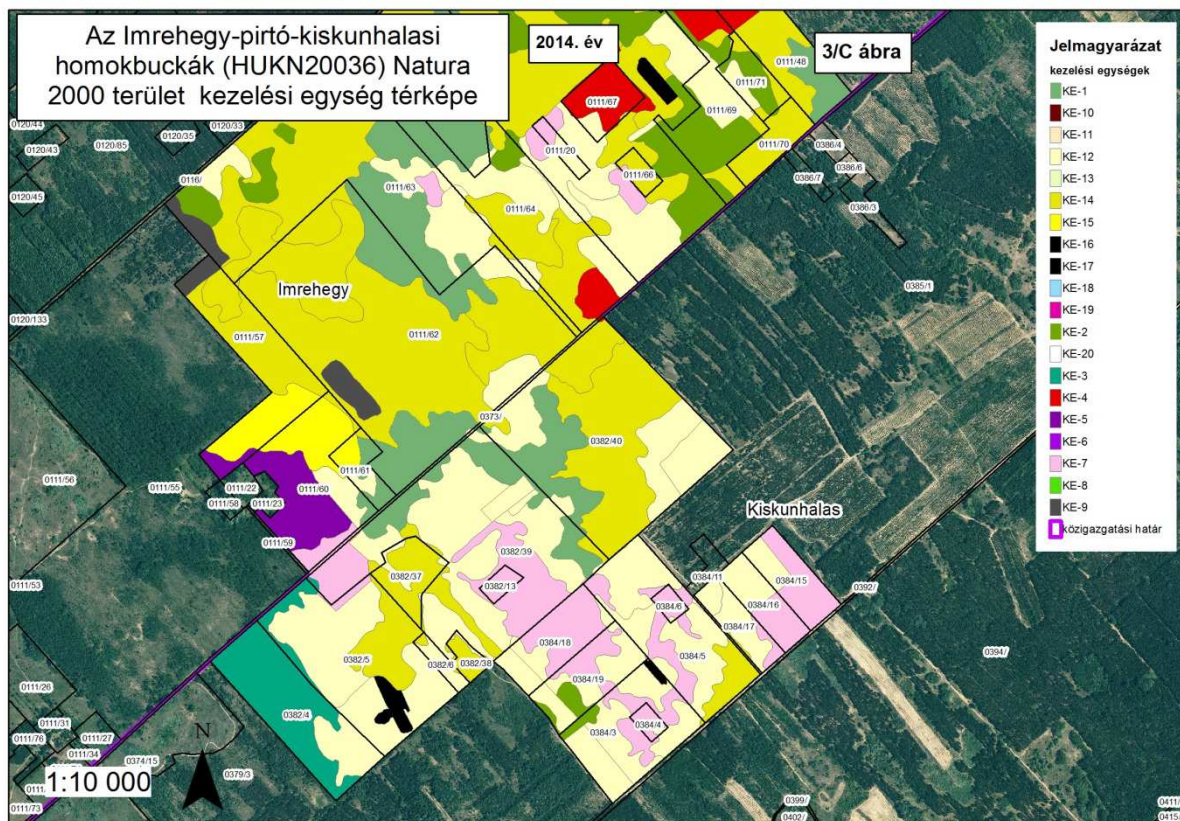
A magyar futrinkáról (*Carabus hungaricus*) nincs rendszeres adatgyűjtés, amely megnehezíti a védelmi helyzetének megítélését. Az egyes kezelések magyar futrinka egyedszámát befolyásoló

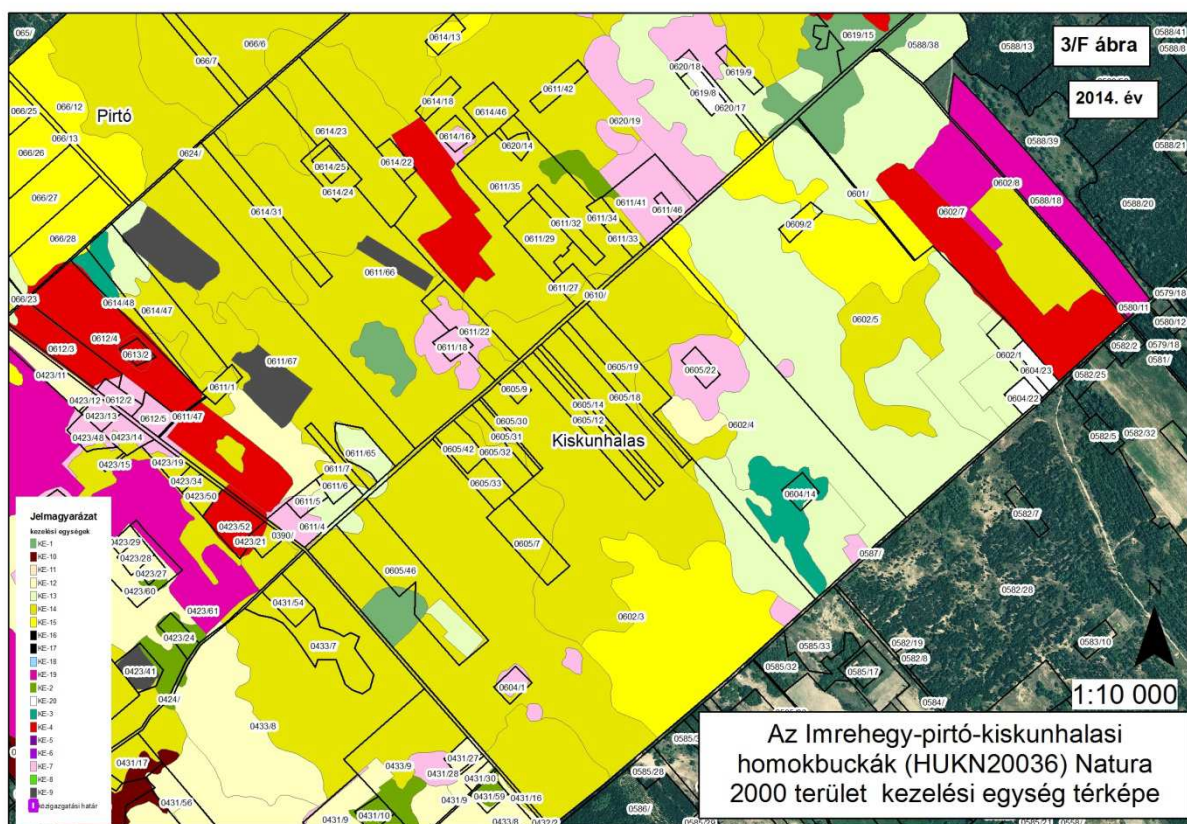
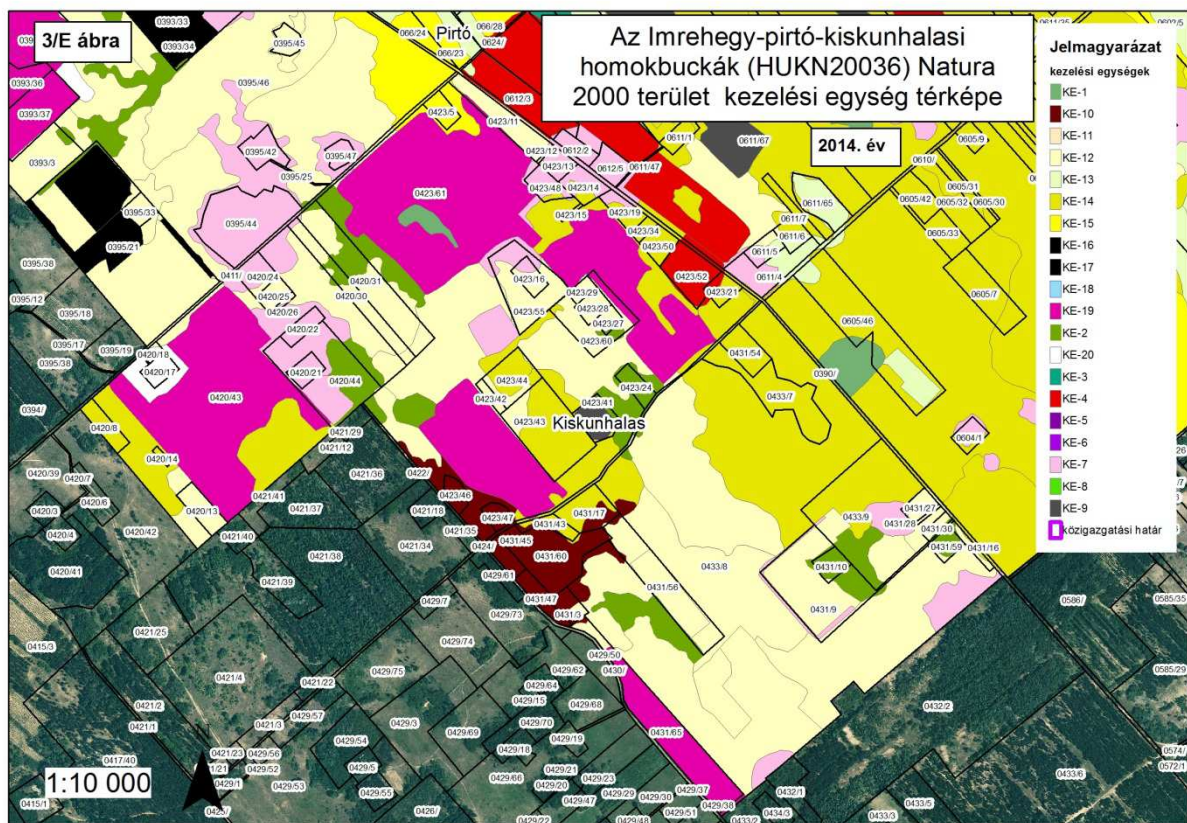
tényezőiről keveset tudunk, amely hiányt pótolni javasolt. Azzal már tisztában vagyunk, hogy mely élőhely struktúrában ér el magas egyedsűrűséget, azt kellene kutatni, hogy a homoki erdősztyepp legeltetésével (és itt a legeltetés széles spektrumát értve ez alatt) vagy a nem kezeléssel lehet nagyobb egyedsűrűséget elérni.

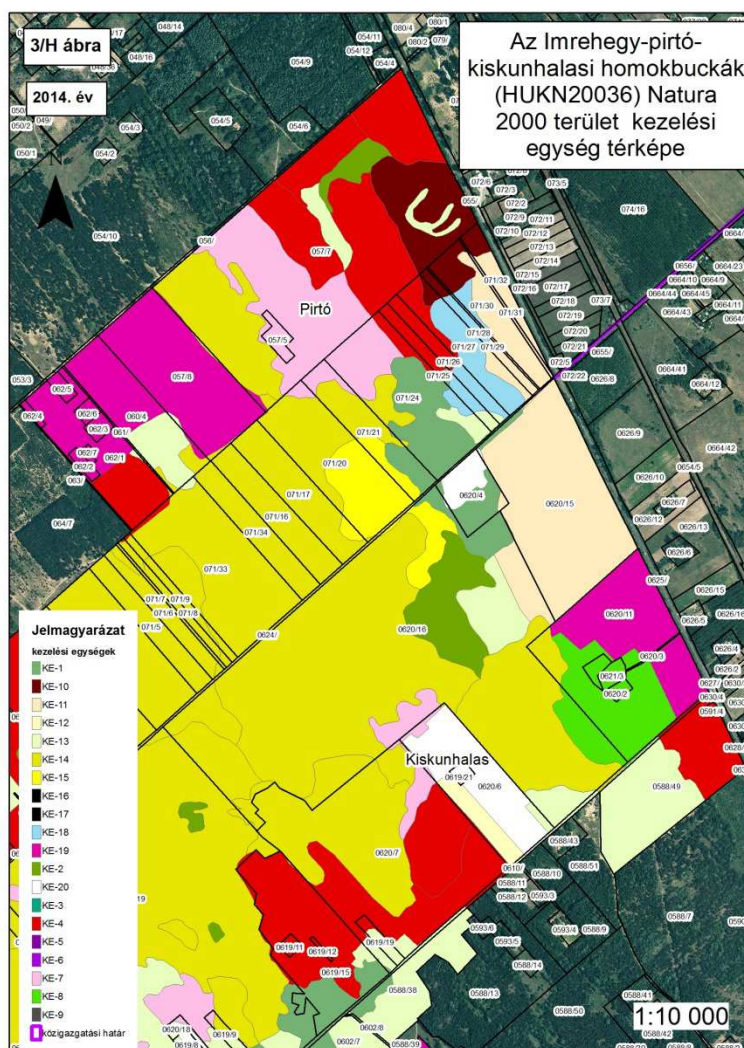
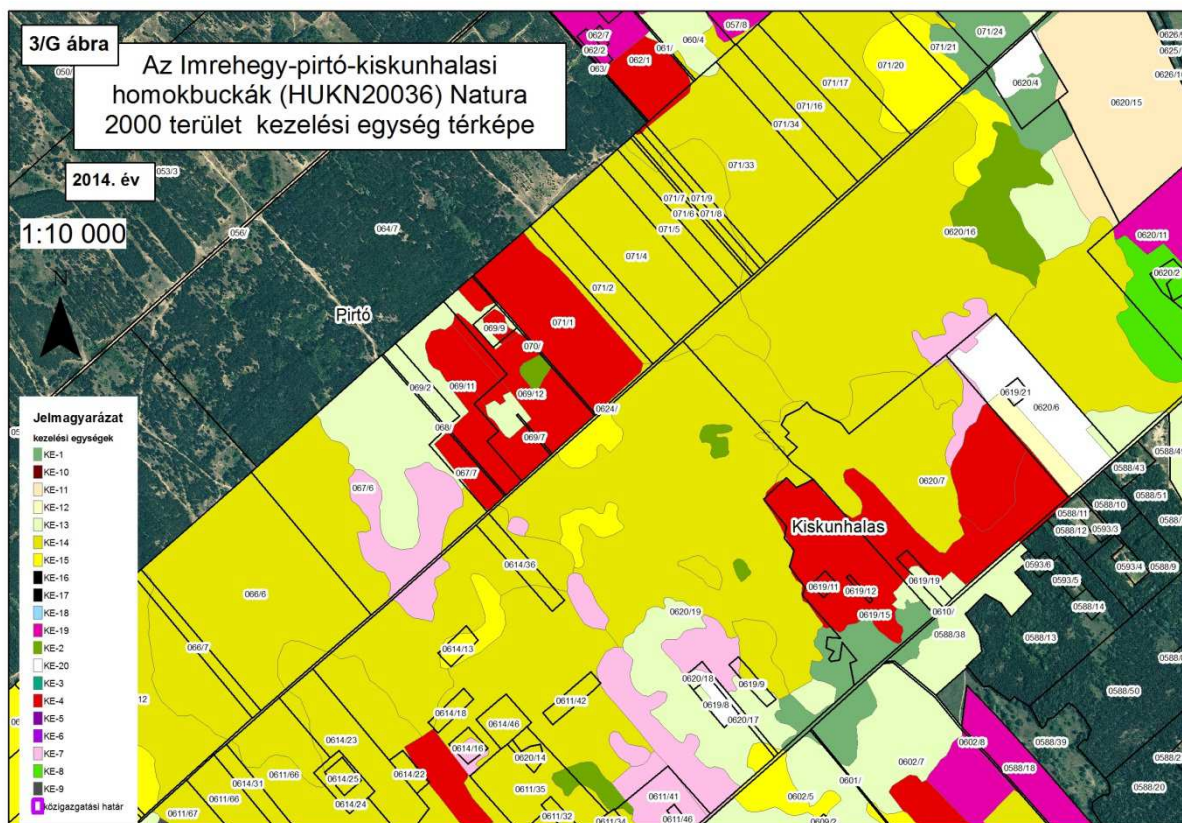
3.2.7. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető, 3.2.1. pontban ismertetett kezelési előírások megjelenítése Az alábbi 3/A-B-C-D-E-F-G-H. térképmellékleteken.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A HUKN20036 KTT területében helyezkedik el a Pirtói Homokbuckás TT országos jelentőségű védett természeti terület, mely területrészre a 12/2012. (II. 21.) VM rendeletben foglaltak határoznak meg további szabályokat.

A jelölő élőhelyek és jelölő fajok élőhelyeinek túlnyomó része magántulajdonban áll.

Az engedély nélkül szántóként művelt gyepek művelési ágú területek, náddépőként használt vagy ezüsthódott gyepek helyreállítása, a javasolt kezelések megvalósítása jelentős kommunikációs igénnyel bír. Az elérendő természetvédelmi célok megvalósításához jelentős segítséget nyújt a területet érintő agrártámogatások.

A KTT. 8,4 %-a van a Magyar Állam tulajdonában és a KEFAG Zrt. kezelésében. Az erdőterületeket érintő rekonstrukciót ez jelentős mértékben segíti.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák (HUKN20036) Natura 2000 területet a Mezőgazdasági Parcella-azonosító Rendszer (MePAR; www.mepar.hu) információi alapján 48 fizikai blokk érinti. A mezőgazdasági hasznosítású támogatható területek kiterjedése 1100,49 hektár, amely a teljes KTT. területéhez viszonyítva 70 %.

A Natura 2000 területet érintő blokkok felsorolása:

D2JYE-R-09	DF9RE-Q-09	DE2KE-8-09	D205E-D-09
DEPRE-4-09	D17CE-T-09	DJ2KE-C-09	D31CE-N-09
DH05E-U-09	D29RE-A-09	D24YE-C-09	D3HRE-K-09
D2WRE-X-09	D2L5E-1-09	D3PRE-R-09	DATA0-7-09
DHWRE-D-09	D13RE-3-09	D12KE-U-09	DN9RE-X-09
DDWRE-9-09	DLVKE-8-09	DH65E-2-09	DFVKE-4-09
DFQYE-D-09	DN7CE-F-09	D1D5E-R-09	DHNKE-X-09
DDXYE-J-09	DFHRE-X-09	DFD5E-7-09	DF7CE-8-09
DFT5E-M-09	DH9RE-R-09	DLR40-8-09	D2PRE-Q-09
D1WRE-W-09	D1MCE-7-09	D1HRE-H-09	DE05E-R-09
D405E-F-09	D48KE-5-09	D3T5E-8-09	DEL5E-D-09
DN8KE-P-09	DNFKE-W-09	DEUCE-U-09	D3UCE-H-09

A Natura 2000 terület jelenleg része nem része KAT és MTÉT területnek, ugyanakkor teljes kiterjedésében nitrátérzékeny területen fekszik, sérülékeny vízbázis védőterületének nem része. Az MTÉT terület bővítése tervezett 2015. évtől kezdődően.

A Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák (HUKN20036) Natura 2000 terület jelenlegi agrártámogatási lehetőségeit az alábbiakban foglaljuk össze.

Miként az ország más mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területén, a jogszabályokban előírt, kötelező földhasználati előírások betartása esetén **egységes területalapú támogatás** igénybe vehető a területen.

Kiegészítő támogatásként, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X. 18.) Korm. rendelet kötelező előírásainak betartása és a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) fenntartása esetén, a 128/2007 (X. 31.) FVM rendelet alapján évente **kompenzációs kifizetés** vehető igénybe a **gyepként hasznosított területeken**.

A 25/2007. (IV.17.) FVM rendelet alapján igénybe vehető kedvezőtlen adottságú területeken (KAT) történő gazdálkodás keretében nyújtandó kompenzációs támogatások megközelítőleg a terület **30% - án vehetők igénybe**, a területet érintő KAT besorolású MEPAR blokkok kivétel nélkül KAT19-es besorolásúak.

Az önkéntesen vállalt előírásokért igényelhető mezőgazdasági támogatások közül az ország egész területén (a támogatható mezőgazdasági területeken) igénybe vehető, **horizontális célprogramok** - gyepegzálkodási és szántóföldi célprogramok - állnak a gazdálkodók rendelkezésére. Ezek jogszabályi alapját az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009 (V. 14.) FVM-rendelet hatályos szövege képezi.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008 (III. 27.) FVM rendelet alapján **támogatás vehető igénybe a növény- és állatvilág fajgazdagságának növelése érdekében tett, nem közvetlenül gazdálkodási célú földhasználati intézkedésekre**, így a 3. § (1) és (2) bek. alapján, egyebek között (a természetvédelmi szempontból legfontosabbakat említve):

- sövénytelepítésre;
- füves mezsgye telepítésére;
- környezetvédelmi célú gyeptelepítésre,
- természetvédelmi célú gyeptelepítésre;
- természetes alapterületű madárvédelmi berendezések létesítésére.

A tárgyi Natura 2000 területen az erdőterületek fenntartási tervben foglalt céljainak megvalósítása érdekében igényelhető:

- a 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet az EMVA-ból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló célprogramok,
- a 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet az EMVA-ból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások,
- a 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet az EMVA-ból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Tekintettel arra, hogy a HUKN20036 KTT. területének homoki gyepei alacsony illetve szélsőséges fűhozamú (0,01-0,2 t/ha) területek, ezért ezek teljes területét KAT19 kompenzációs kifizetés alá javasolt vonni.

A Natura 2000 területeken a szántók gyepesítését újabb és nagyobb kifizetést jelentő támogatással szükséges támogatni. A két célprogram keretében jelenleg 5 illetve 10 évig nyújtott 271 euró / hektár és 290 euró / hektár összegeket a következő összegekre javasolt emelni:

Környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram: 350-370 euró / hektár.

Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram: 400-430 euró / hektár.

Az agrártámogatási rendszerrel kapcsolatos, általánosabb jellegű – és sokak által régóta szorgalmazott – javaslat, hogy **azok a jogszerű földhasználók is részesüljenek valamilyen típusú támogatásban, akik közérdeket szolgálóan tartják fenn a használatukban álló területen annak rendszeres mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlan (tehát jelenleg nem támogatható) állapotát (zöldítés keretén belül).**

Ez a HUKN20036 kódszámú KTT. esetében azt jelentené, hogy a rendszeres - évente visszatérő - legeltetésre, kaszálásra alkalmatlan homoki gyepek után is járna támogatás. A rendszeresen nem hasznosított területek támogatásának formája kedvező esetben valamiféle, **területi alapon folyósított kompenzációs kifizetés** lehetne. Ahhoz, hogy e kompenzációs rendszer működhessen a hektáronként adható összeg mértékénél figyelembe kell venni, hogy e támogatási forma választása esetén a gazdálkodó elesne a rendszeres – évente visszatérő - mezőgazdasági tevékenységet feltételező területalapú támogatásoktól (SAPS, KAT, Natura 2000 gyepterületek kompenzációs kifizetése, AKG). Jelen esetben a KE-14 és KE-15 kezelési egységek tartoznak e kategóriába.

3.3.2. Pályázatok

A 3.2.2. fejezetben javasolt visszagyepesítések az agrár-környezetgazdálkodási és a nem termelő beruházások támogatásai révén is meg lehet valósítani.

Az inváziós növények visszaszorítására, valamint az azokkal összefüggésbe hozható erdőszerkezet átalakítások elvégzésére állami tulajdonú terület esetében KEOP, magánkézben álló ingatlanon LIFE+ pályázati lehetőségek vannak. Ugyanakkor ilyen irányú konkrét természetvédelmi - beruházási - tervezés még nem kezdődött el.

3.3.3. Egyéb

A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és tulajdonviszonyok figyelembevételével:

- Jogszabályba illesztés;
 - Hatósági engedélyezési eljárások során hatósági döntésbe foglalás;
 - Agrártámogatási rendszerbe illesztés;
 - Állami tulajdonú ingatlanok haszonbérleti szerződéseibe foglalás;
 - Pályázati támogatásból megvalósuló fejlesztés;
 - Egyéb természetvédelmi intézkedés (például a természetvédelmi kezelő részéről hatékony tájékoztatás a lakosság felé, vagy kutatási megbízási szerződések kötése, vagy hatósági eljárások kezdeményezése jogszabályi előírások betartására).
- A Natura 2000 terület természetvédelmi oltalma érdekében eddigiekben is sok erőfeszítést nyújtó Szélkiáltó Természetvédő Egyesület (6400 Kiskunhalas, Felsőszállás 96.) és Vasvarjú Természetvédelmi Alapítvány (6400 Kiskunhalas, Felsőszállás 96.) bevonható lenne a legértékesebb területrészek állapotfenntartásába, így különösen inváziós növények irtásába.
 - Kiskunhalas Város Önkormányzata elkötelezett a természetmegőrzés irányába, ezért a kezelésében álló ingatlanokon (elsősorban utakon) közmunkásainak bevonása révén szintén jelentős segítséget nyújthat a főként nyomvonalas létesítmények mentén terjedő inváziós növények megfékezésében.
 - A KEFAG Zrt. jelentős számú közmunkást foglalkoztat, így a kezelésében álló Natura 2000 területen fekvő erdőiben, felelős, a természeti értékek megőrzése iránt elkötelezett erdőgazdálkodóként a bálványfa (*Ailanthus altissima*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*), ritkább esetben a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) visszaszorítását hajthatná végre.

Utóbbi két szervezet együttesen a KTT. 13 %-án tudná érvényre juttatni a Natura 2000 célokat.

- A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság szintén foglalkoztat közmunkásokat, amely program helyi intenzitásán növelve a KTT. legértékesebb tömbjeiben 3-5 év alatt megszüntethetné az inváziós növények állományait (erre egyes természetvédelmi örkerületekben már vannak példák).

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A Natura 2000 terület valamennyi érintettje a Doronicum Kft. és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által közösen 2013. 06. hónapjában kiküldött levélben értesülhetett a fenntartási tervezés megkezdéséről. Ennek során minden területileg érintett hatóság (25 db), önkormányzat (3db) és civil szervezet (3 db), valamint a legalább 1 hektár földterület tulajdonával illetve használatával rendelkező személyek (120 db) kerültek értesítésre került.

2013. augusztus 8-27. között 6 db jegyzőkönyvezett személyes terepbejárás volt, amely az Imrehegy-pirtó-kiskunhalasi homokbuckák HUKN20036 kódszámú KTT legnagyobb kiterjedésű területen gazdálkodóit érintette. A személyes kapcsolatfelvétel egyik legfontosabb eleme volt a kommunikációs tevékenységnek. A találkozók alkalmával a tervet a KNPI munkatársai, ill. annak megbízottjai képviselték.

1 alkalommal 3 önkormányzat megkeresése, tájékoztatása 2014. február.

2 alkalommal megtartott nyílt fórum:

- Imrehegy település Községi házában, 2014. március 11-én, 13 résztvevővel,
- Kiskunhalas, Polgármesteri Hivatalban, 2014. március 13.-án, 22 résztvevővel.

1 alkalommal érintett államigazgatási szerv levélben vagy e-mailben történő megkeresése, tájékoztatása véleményezés céljából.

1 db önkormányzati közzététel 2014. augusztusában, (a fenntartási terv eredményeinek elérhetősége, a mind szélesebb körű ismertség, nyilvánosság és véleménynyilvánítás biztosítása);

Érintettek értesítése

A Natura 2000 terület valamennyi érintettje a Doronicum Kft. és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által közösen kiküldött levélben értesülhetett a fenntartási tervezés megkezdéséről.

Interjúk helyi érintettekkel

A fenntartási terv elkészítésével párhuzamosan a természetvédelmi őrszolgálat területileg illetékes tagjai kérdőíves interjúkat készítettek a helyi érintettek (helyben gazdálkodók, illetve a területen földtulajdonnal rendelkezők) egy szűkebb csoportjával, akik egyrészt tudomást szerezhettek arról, hogy fenntartási terv készül a területre, másrészt lehetőséget kaptak arra, hogy a természetvédelmi szempontokkal, jelenlegi előírásokkal kapcsolatos véleményüket elmondják, illetve javaslatokat tegyenek a gazdálkodás és természetvédelem összehangolására a tervezési területen.

Egyeztető fórum a fenntartási terv első változatának a megvitatására

Az eddig megtett tájékoztatói lépéseken túl fontos kommunikációs eszköz az egyeztető fórum. A területen két egyeztető fórum került megrendezésre 2014. március 11-én és március 13-án.

Az egyeztető fórum jelentősége elsősorban abban rejlett, hogy ennek révén az érintettek egy nyílt tervezési folyamatba kapcsolódhattak be, megoszthatták egymással és a tervezőkkel a véleményüket a fenntartási tervek kapcsán, és változtatásokat eszközölhettek (lásd. 3.4.3 fejezetet). Mindezzel nem csak javulhatott a terv szakmai színvonala (hiszen több szempontot tükröz), de növekedhetett a terv helyi elfogadottsága is.

A terv egyeztetési változata felkerült a Natura 2000 információs portálra (www.natura.2000.hu), és a KNPI oldalára (www.knp.hu), illetve ismertetésre került a fórum során. Az önkormányzatok képviselőit a kiértékelő levélben kértük arra, hogy a terv egyeztetési változatát függesszék ki. A fórum(ok)ra meghívást kaptak a települések vezetői, a jelentősebb helyi gazdálkodók, a hivatalos szervek és kezelők részéről pedig a falugazdászok, a helyi gazdaszövetkezetek és az illetékes Vízügyi Igazgatóság képviselői. A projektben résztvevők oldaláról a tervező, illetve a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság vettek részt. A fórumok szervezési és lebonyolítási feladatait a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által megbízott szakértő látta el. A szakértő vezette a fórumot, az elhangzottakról emlékeztetőt készített, s azt átadta a tervezőnek, hogy az észrevételeket építse be a terv második változatába. Az érintettek lehetőséget kaptak a terv, írásban történő véleményezésére is.

A második tervváltozat írásbeli véleményezése

A javaslatok beépítése után a második tervváltozat írásbeli véleményezésére is lehetőséget kaptak az érintettek. A második tervváltozat is feltöltésre került a fent említett honlapra (www.natura.2000.hu).

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A fenntartási tervben előírtak végrehajtására kötelezettek és kommunikáció címzettjei:

- gazdálkodók;
- nemzeti park igazgatóság;
- környezet- és természetvédelmi célra alakult társadalmi szervezetek;
- Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői;
- Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok;
- bányászati jogosultságok jogosítottjai és ezek gazdasági érdekképviselői szervei.

A fenntartási terv elkészítésébe bevont partnerek:

- együttműködő partner – területileg illetékes nemzeti park igazgatóság.

A fenntartási terv eredményeit felhasználó, illetve a projekt végrehajtását felügyelő szervek:

- az ágazatban működő döntéshozó, felügyeleti szervek;
- támogatást biztosító és a végrehajtást felügyelő szervezetek;
- helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet;
- falugazdászok;
- agrár-érdekképviselői szerv;
- egyéb azonosított érintettek.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A fenntartási tervre érkezett hatóságok részéről a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság tett észrevételt (lásd. alábbi táblázatot).

A nyílt fórumokon felvett emlékeztetők tartalmazzák az ott elhangzott kérdéseket, amely körből a fenntartási tervre nem érkezett érdemi módosítási javaslat, mind inkább kérdéseket tettek fel. Főként az inváziós növényfajok jogi helyzete és természetvédelmi szempontú megítélésének szakmai háttere érdekelte a megjelenteket.

Jegyzőkönyvben szereplők és hatásuk a fenntartási tervre:

Név	cím	kérdés, kérés	Válasz és változás a fenntartási tervben
Beke Árpád	6400 Kiskunhalas	„Magasabbnak kellene lenni a támogatás összegének, sok a ráfordítás.	Az MTÉT terület HUKN20036 területével történő bővítése folyamatban van.

Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	H-6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.	„Az erdőterületeken keletkező tüzesetek megelőzése érdekében a következő jogszabályi előírások az irányadók.”	A kért jogszabályi hivatkozás a 3.2. fejezetbe beépítésre került.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	5001 Szolnok, Pf.: 164. ferenc.szalai@mbfh.hu	„A tervek „3.4.2. A kommunikáció címzettjei” cím alatt található fejezetben az államigazgatási szervek felsorolása kimaradt, így a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság sem került feltüntetésre.” „Ugyanezen fejezetben belül a „bányászati jogosultságok jogosítottjai”, a területet érintő bányatellek bányavállalkozóinak felsorolása sem található meg. Ezen túlmenően kimaradt a bányászati érdek-képviselői szerv megnevezése is, mely ez esetben a Magyar Bányászati Szövetség (1054 Budapest, Hold u. 17. II.; postacím: 1535 Budapest, Pf. 184.; web: www.mabsz.hu)”	A 3.4.2. A kommunikáció címzettjei fejezet első bekezdésében szerepel a következő: - „bányászati jogosultságok jogosítottjai és ezek gazdasági érdekképviselői szervei.” A megkeresett szervek tételes felsorolását a terv készítője szükségtelennek tartja, ugyanis nevezett szervezet megkeresése tényleges megtörtént.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	5001 Szolnok, Pf.: 164. ferenc.szalai@mbfh.hu	„A tervezés során nem vették figyelembe a bányászati érdekeltsgű területeket (bányatelleket, kutatási területeket), az ezekhez tartozó vagy önálló bányászati létesítményeket, bányauzemeket, valamint a koncesszióra kijelölt területeket. A bányászati területek aktualizált nyilvántartása, az érintett területek koordinátáival (több formátumban) elérhető a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapján: www.mbfh.hu .”	A tervezés során figyelembe vételre került minden a tervező számára rendelkezésre bocsátott adat /így különösen a bányászati érdekeltsgű területeket (bányatelleket, kutatási területeket), az ezekhez tartozó vagy önálló bányászati létesítményeket, bányauzemeket, valamint a koncesszióra kijelölt területeket illető információk/.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság	5001 Szolnok, Pf.: 164. ferenc.szalai@mbfh.hu	„A fenntartási tervek földtani (geológiai) szempontból megalapozatlanok. A terveknek tartalmazniuk kell a tervezési területek és környezetük, valamint az ott található földtani értékek geológiai szempontú leírását. A területek földtani adottságairól a MÁFI és MÁELGI jogutódjánál, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben (1145 Budapest, Columbus u. 17-23.; web: www.mfgy.hu) található adatok.”	Tekintettel a tervezés és a terv jellegére (azaz EU szinten kiemelt oltalmat élvező biotikai értékek megőrzésére tett javaslatokat szükséges magában foglalnia), ezért csupán azon felszíni formakincsek kerültek figyelembe vételre, amelyeknek e szempontból jelentősége van. Jelen dokumentum nem tárgyalja a terület ismert vagy lehetséges felszínelatti geológiai értékeit. Az észrevétel okán a terv 3.2.1. fejezetébe előírás került beépítésre a bányászati

			tevékenységre vonatkozó előírás.
--	--	--	-------------------------------------